

Вера Јовановић

Даница Никић:
педагог, сликар,
доброчинитељ

СПОМЕН
ЗБИРКА
ПАВЛА
БЕЉАНСКОГ

СПОМЕН
ЗБИРКА
ПАВЛА
БЕЉАНСКОГ

СПОМЕН
ЗБИРКА
ПАВЛА
БЕЉАНСКОГ

Издавач:

Спомен-збирка Павла Бељанског

Трг галерија 2, 21101 Нови Сад

Тел: +381 21 472 99 66

www.beljanskimuseum.rs

Уредник:

Мр Милана Квас

Рецензент:

Проф. др Дијана Метлић

Објављивање књиге омогућио је
Покрајински секретаријат за културу,
јавно информисање и односе с верским заједницама.

© 2024. Спомен-збирка Павла Бељанског, Нови Сад

Вера Јовановић

Даница Никић:
педагог, сликар,
доброчинитељ

СПОМЕН
ЗБИРКА
ПАВЛА
БЕЉАНСКОГ

Садржај

6 | Милана Квас

Реч уредника

9 | Дијана Метлић

Сликарство као избор, добротворство као судбина:
Даница Никић и њен значај за културну историју
Новог Сада између два светска рата

17 | Вера Јовановић

Даница Никић: педагог, сликар, добротворитељ

20 | Породични круг

26 | Школовање и усмерење

34 | Културна клима на прелазу из 19. у 20. век у Будимпешти и Минхену

38 | У атељеу Хермине Брук

55 | У завичајној средини

63 | У просвети и добротворним друштвима

75 | Између Србобрана и Новог Сада

88 | Са приобаља, из равнице и са Фрушке горе

96 | Са Јадрана

109 | Из Словеније

120 | Губитак оца

122 | У улози мецене

136 | Други светски рат и смрт Данице Никић

137 | Закључак

141 | Биографија

145 | Литература

147 | Summary

151 | Каталог дела Данице Никић

157 | Именски регистар

151 | Биографија Вере Јовановић

Реч уредника

Истраживање националне и југословенске уметности прве половине 20. века у ширем друштвеном контексту до сада је било предмет бројних издања нашег музеја, с циљем да се колекција Павла Бељанског потпуније сагледа и разуме у оквиру врло динамичног периода њеног настајања и даљег обликовања. Поред каталога и монографија директно повезаних са уметничким делима заступљеним у легату, објављене су и значајне публикације које контекстуализују личност Павла Бељанског и његову антологијску збирку ликовних уметности: о сликарству српског интимистичког круга, делатности групе „Живот“, легатима дипломата Павла Бељанског и Ива Андрића, или пак о београдској архитектури између два светска рата у делима архитекте Николаја Краснова.

Тематска разноврсност издавачке делатности Спомен-збирке добија сталан подстицај из биографије дародавца и богатих садржаја музејских збирки, јер се на основу њих могу успоставити важне релације са Војводином и Новим Садам. Пореклом везан за Госпођинце и Сремске Карловце у Војводини, Павле Бељански је личним залагањем омогућио музејски живот своје колекције у Новом Саду. Такође, поједини уметници чија дела се чувају у Збирци основног фонда живели су и стварали у Новом Саду, попут Ивана Табаковића, Александра Кумрића, Миленка Шербана, док се у Збирци ликовних уметности осим дела наведених сликара, чувају радови и других уметника везаних за Нови Сад – Светолика Лукића, Миливоја Николајевића, Феђе Соретића – а о сликарима Богдану Шупуту и Даници Јовановић објављене су посебне монографије.

Имајући у виду значај Новог Сада као центра културних дешавања Срба у Војводини, као и додирне тачке музејских збирки и породичног наратива колекционара и дипломате Павла Бељанског са овим градом, ново издање Спомен-збирке посвећено је Даници Никић чији су живот и деловање тесно повезани са развојем културе Новог Сада. Ова педагошкиња, уметница, добротворка, учинила је много на пољу еманципације жена у српској средини. Порекло из угледне грађанске породице и имовинско благостање отворили

су јој могућност да изабере наставнички и сликарски позив. Њен унутрашњи позив, међутим, био је хуманост и борба за неговање истинских људских вредности, о чему сведоче њени друштвени ангажмани кроз учешће у раду бројних културних и добротворних удружења. Дајући предност друштвеном активизму и бризи о другима, Даница Никић је бављење уметношћу често остављала по страни. И поред тога, остварила је значајна дела која, са објављивањем рукописа историчарке уметности др Вере Јовановић, употпуњују слику о развоју српског сликарства у периоду између два светска рата. Поштујући методолошки приступ Вере Јовановић која је пре више од две деценије написала пионирску студију о сликарки Даници Никић, ово издање се појављује као добро полазиште за сва накнадна истраживања ликовног опуса Данице Никић, као и културног мисионарства породица Никић и Ковачевић у Новом Саду.

Захваљујући иницијативи породице Ковачевић да се важан истраживачки подухват Вере Јовановић објави у Спомен-збирци Павла Бељанског, у којој је ова угледна историчарка уметности била и прва управница, пред нама је занимљива прича о једној изузетној жени, али такође и о историји Војводине и Новог Сада. Публиковањем књиге о сликарки Даници Никић, Спомен-збирка наставља са промоцијом женског стваралаштва, на којој се и до сада интензивно радило будући да четвртину дела у колекцији Павла Бељанског чине дела уметница. Како би се додатно указало на значај још једне хероине модерног доба, монографију објављујемо поводом 130 година од рођења Данице Никић, а њеном промоцијом скрећемо пажњу јавности на вредности и последице женског активизма у друштвеној историји српског народа.

Велику захвалност дугујемо новосадској породици Ковачевић на уступљеном тексту и богатом уметничком и документарном материјалу који је послужио илустровању ове књиге. Такође, изузетну захвалност дугујемо рецензенткињи, проф. др Дијани Метлић која је, посебним освртом на рукопис Вере Јовановић у уводном поглављу монографије, ревалоризовала његов значај и истовремено пружила нови, савремени осврт на стваралаштво Данице Никић.

Са овом књигом, љубитељима културе и уметности, посебно Новосађанима, пружа се прилика да открију до сада мање познате или готово непознате чињенице из богате историје Новог Сада, али и из националне историје уметности у којој име Даница Никић с разлогом остаје уписано.

Слика̀рство као избор, доброчинство као судбина: Даница Никић и њен значај за културну историју Новог Сада између два светска рата

Откривајући личност и дело Данице Никић (1895–1943)¹⁾, српске сликарке, педагошкиње и добротинитељке, др Вера Јовановић, историчарка уметности и некадашња дугогодишња управница Спомен-збирке Павла Бељанског дошла је у контакт са породицом Богдана Ковачевића, сликара и конзерватора из Новог Сада, чија је мајка била Анкица Никић, рођена Даничина сестра, која се 1934. године удала за правника Лазара Ковачевића. Њих двоје су заједнички формирали портрет Богданове тетке, Данице Никић. Према тврдњи Vere Јовановић „у Новом Саду, до Данице Никић, није познато да је дуже живела и једна сликарка. Тек ће се после Другог светског рата у овом граду настанити, ту ће живети и радити, више ликовних уметница“. Нема сумње да су познатије сликарке попут Надежде Петровић (1873–1916), Данице Јовановић (1886–1914) или Зоре Петровић (1894–1962) биле видљивије и присутније и у Новом Саду и пре Данице Никић, али је судбина свих ових жена била сродна: борећи се да буду сликарке (а не само домаћице), опредељивале су се за самосталан пут често остајући неударене, несхваћене и неприхваћене у средини у којој су живеале. Стварајући у времену мушке доминације, активно су учествовале у првим борбама за женску еманципацију кроз професионалну

1) Истраживање спроведено уз подршку Фонда за науку Републике Србије, бр. пројекта 1010, *Историја и идентитет уметнице у српској модерној уметности – креирање извора за научну и уметничку трансозицију* – ARSFID.

одређеност, а значај њиховог уметничког и друштвеног ангажмана прекасно ће препознати тек потоња историја уметности, управо она која се рађала након Другог светског рата, када већина сликарки-пионира више није била жива.

Даница Никић (1895–1943), сликарка и дугогодишња наставница Државне женске грађанске школе у Новом Саду, рођена је у Будимпешти 21. јуна 1895, у грађанској, добростојећој породици, од родитеља Дафине Георгијевић из Србобрана и Јована Никића из Новог Сада, армијског генерала у аустроугарској војсци. Породица је имала четворо деце, од којих су двоје рано преминули: Даничин брат Теодор, студент филозофије у Будимпешти умро је 1914, а непуну годину касније и млађа сестра, Смиљана. Већ 1916. умире и мајка Дафина, због чега је отац тражио превремену пензију исте године, да би се 1918. потпуно преселио из Будимпеште у Србобран а затим и у Нови Сад, у салонски стан који је за себе и своје две кћерке, Даницу и Анкицу (рођену 1898), купио у Дунавској 15 (данас 13). Тако је овај образовани човек и удовац водио рачуна о васпитању и развоју две кћерке, а од 1920. постао је и активни учесник друштвеног и културног живота Новог Сада, регионалног центра који се након Првог светског рата интензивно развијао, постајући место окупљања и живота бројних интелектуалаца, уметника, књижевника, филозофа и мислилаца различитог профила.

Даничино и Анкичино школовање подразумевало је, уз опште образовање, знање страних језика, свирање клавира, развијање љубави према уметности, што је код обе рано препознато, због њихове нескривене наклоности ка цртању и сликању. Поседно богатство Даничиног образовања огледало се у чињеници да се школовала у различитим европским центрима, те да је стигала и знања из немачког, енглеског и француског језика које је, уз мађарски и матерњи, одлично говорила. На тај начин она је од ране младости била заговорник „константног учења“ и трајног интелектуалног развоја. Преносећи утиске о сопственом пређеном путу, у једном од писама упућених оцу и млађој сестри (која се данас налазе у породичном власништву Богдана Ковачевића у Новом Саду), на основу којих је, између осталог, Вера Јовановић брижљиво ткала причу о заборављеној српској сликарки и педагошкињи, боркињи за женско право на образовање и интелектуалну независност од мушкараца, Даница је признала: „Када у духу прекрилим ове 22 године свог ђаковања, неко ме нарочито осећање обузме са жељом да сав овај мој велики труд за бу-

дуће што боље употребим. Ја верујем да се енергије у животу не губе и пуна сам наде, да све ово није било узалудно, него сам сретна да оволико искуства носим у себи, те да могу што више људима корисна бити“.

Школујући се у Шопрону, Бечу, те у Еглу у Швајцарској (одакле потичу и цртежи града које Вера Јовановић сматра њеним првим цртачким покушајима из 1911), затим у Будимпешти где похађа сликарски курс у приватној школи Хермине Брук (од 1915. до 1918), Даница Никић ће двогодишњи курс и учитељски испит зрелости положити у Дубровнику 1922. године, а дипломски испит за наставнике грађанских школа одбраниће у Београду 1927. Пропутоваће Италију, Немачку, Аустрију, Швајцарску и два пута боравити у Паризу (1928. и 1930). Стално намештење добија 1927. у Државној женској грађанској школи у Новом Саду, у којој је и у претходних неколико година хонорарно службовала, што се зна на основу годишњих извештаја школе. Нема сумње да је за историју уметности у целокупном пређеном путу Данице Никић најбитнији боравак код професорке сликања Хермине Брук, те чињеница да се у Будимпешти школовала готово истовремено или мало након што су на Академији лепих уметности учили и други српски пештански ђаци попут Петра Добровића, Ивана Радовића, Зоре Петровић или Ивана Табаковића. Младе жене у време Даничиног школовања нису ни имале право да се уписују у државне академије, те су им приватне сликарске школе биле једино доступне.

Даница Никић се већ 1920. године вратила у завичај и почела озбиљно да размишља о позиву наставнице, а не сликарке. Томе је допринела општа атмосфера културног развоја Новог Сада, као и све већа активност неколико задруга у чијем је раду породица Никић узимала учешћа, а које су биле управљене ка решавању бројних запостављених женских питања. Управо као и њене претходнице, Надежда Петровић и Зора Петровић, и Даница Никић сматрала је да се само кроз константну ангажованост у друштвеном и јавном животу жене могу изборити за свој положај, да га могу унапредити и указати на неопходност превазилажења ограничења патријархалног друштва. Нема сумње да ће њена улога наставнице и активисткиње потиснути сликарски пројекат у други план, али га неће сасвим засенити. У исто време овај избор професије не треба да чуди: у првим деценијама 20. века образоване жене су углавном постајале просветне раднице, а када су се и опредељивале за сликарство, оне су постајале пре наставнице цртања него „самосталне“ уметнице. Тај позив

им је обезбеђивао финансијску еманципацију и независност, поред чињенице да је потврђивао јасну родну поделу занимања која је још увек била на снази.

Даница Никић је у јавном уметничком и излагачком животу Краљевине Југославије сасвим сигурно била присутна једном, или највише два пута (1930. и/или 1933. године), када је неколико својих радова у различитим техникама представила у Новом Саду на свечаности поводом обележавања педесетогодишњице од оснивања Добротворне задруге Српкиња Новосаткиња (1880) и одржавања годишње скупштине Југословенског женског савеза, када је уприличена изложба ручних радова: народних, сликарских и модерне декоративне уметности. Иако се међу наведеним именима излагачица на подужем списку налази „А. Никић“ (Анкица, Даничина сестра), али не и Даница, на основу преостале фотодокументације која се налази у поседу породице Ковачевић, Вера Јовановић је идентификовала и Даничиних седам радова, насталих у периоду њеног интензивног бављења сликарством и честих путовања по Европи, између 1916. и 1927. године. Ауторка монографије јасно наводи о којим сликама је реч, претпостављајући да је Даничино учешће на поменутих изложбама могло бити забележено бар два пута: 1930. и 1933. године, али о томе нажалост не постоји довољно материјалних трагова. Вера Јовановић са сигурношћу идентификује седам изложених дела са поменуте фотографије: *Са салаша*, *Цвеће у мрком глиненом бокалу* (обе из 1917), *Улица у приморском граду* (недатирана), *Улаз у разорену капелу* (1925), *На обали Дунава* (1926) и *Студија портрета 1* (недатирана, али вероватно из школског периода код Хермине Брук).

Већ и из ових неколико изложених композиција те 1933. године, практично је могуће трасирати пут сликарског интересовања Данице Никић: она је опредељена за мотиве попут пејзажа и мртве природе, а најређе за фигуру и/или фигуру у ентеријеру, а њен сликарски рукопис развија се у распону између раних радова у духу академизма (михненског под утицајем Хермине Брук), затим пленеризма и импресионизма, све до експресионистичког и фовистичког третирања боје у касним радовима (1927), које никада не угрожава чврсту форму у слици, због чега би се несумњиво могло говорити о снажном духу конструктивног сликарства треће деценије, те нескривеном утицају Сезана. Штавише, Вера Јовановић у каталогу монографије наводи све Даничине радове настале од 1911. до 1930. године (укупно 131 рад), у различитим техникама: слике у уљу (35), у пастелу (13), аквареле (7), цртеже (75) и једну графику митолошког садр-

жаја изведену у линорезу, матрице сачуване до данас. Трасирајући Даничина сложена географска измештања и каснија бројна путовања, која је предузела како због лечења слабог здравља тако и зарад професионалног усавршавања, Вера Јовановић мапирала и четири фазе у њеном стваралаштву.

Прву фазу одређује као будимпештанску, школску фазу (1915–1918), у духу минхенског академизма Хермине Брук. Иако у том периоду доминира цртеж, као основа сликарства којим је требало овладати, већ и у овој фази појављују се радови који показују осетљивост за тонско градирање боје и избор интимних тема које ће суштински одредити карактер њеног опуса (**Студија женске главе, Мртва природа са белим ћупом**). Другу фазу (1919–1924) повезује са амбијенталним целинама и пејзажима насталим у завичају, у Новом Саду, Србобрану или на Фрушкој гори, у различитим годишњим добима, када се пробијају и јачају идеје пленеризма и импресионизма, а у њеним делима, према Вери Јовановић, „има лиризма и тананости, али полета и смелости премало“.²⁾ Трећи период стварања одређује скупина пејзажа и мотива са Јадрана (1925–1929) када Даничине слике преплављује новооткривено, медитеранско светло. У делима се појављује прозрано небо, уске улице омеђене каменим здањима Дубровника или Херцег Новог, једрилице на импресионистички третираној површини усталасане морске воде или камењар са чемпресима. Као последњу фазу у стваралаштву Данице Никић, Вера Јовановић упућује на скупину касних радова експресионистичког духа, звучног или тмурног колорита, насталих 1929–1930. године, када она путује у Словенију, и на којима „пажњу привлаче енергичан пастуозан потез и израженија драматика“.³⁾ **Пропланак у Словенији** или **Поља са сеником** представљају остварења која се по густој пасти, слојевитим хоризонталним, колористичким намазима и гестуалном, брзом потезу највише приближавају сликама Надежде Петровић, попут **Ресника** (1904) или **Жетве** (1902), када се Надежда ослобађала академских поука и прихватала радикални језик модернизма. Међутим, управо у тачки у којој је Надежда силовито кренула напред, одричући могућност да је удаја или домаћи живот спрече на путу сликарства, Даница Никић је изненада прекинула

2) В. Јовановић, *Даница Никић: њедајої, сликар, добротичиниїель*, Спомен-збирка Павла Бељанског, Нови Сад 2025, 139.

3) Исто, 98.

своју ликовну праксу. Остаје нејасно да ли је у томе пресудног удела имала очева смрт (1930) или познанство са Бранком (Јованом) Рапајићем, за чије се школовање и будући монашки позив Даница срчано заложила, како финансијском тако и моралном подршком.

О овом недовољно расветљеном односу пише у последњем поглављу монографије Вера Јовановић, не желећи да спекулише, нити да улази у природу покровитељског односа Никићеве према Рапајићу, који је трајао све до Даничине преране смрти 28. фебруара 1943. године. Истина је, несумњиво, да је Рапајић додатно подстаккао Даничино добротворство и жељу да буде корисна друштву, те да, уз чињеницу да нема сопствену породицу а да је материјално обезбеђена, заправо може да улаже у друге и несебично им помаже. И тако је сликарство скрајнуто, отишло је у други план, нагло је престало да испуњава стварност дотадашње сликарке у успону. Управо су доминантне црте Даничиног карактера, а то су готово монашка посвећеност другима, племенитост и потреба за одрицањем од било каквог облика хедонизма, превладале после очеве смрти. Повлачећи се са сцене на коју је тек ступила, она је „избрисала“ себе и потпуно се посветила другима.

Из текста Vere Јовановић несумњиво се уочава да Даница Никић није припадала ниједном уметничком удружењу, али је зато била чланица бројних добротворних, феминистичких и васпитних удружења и задруга у Новом Саду (Добротворне задруге Српкиња Новосаткиња, Матице српске, Црвеног крста, Матице напредних жена, Женског савеза, Јадранске страже и Француског клуба), те да је од свог раног ангажмана у просветним водама (већ од трајног пресељења породице из Будимпеште у Нови Сад 1919/1920. године), посебно наглашавала значај еманципације жена, њиховог права на стицање знања и неговања самосталног стваралачког и креативног израза у различитим дисциплинама: старом везу, графици, сликарству, цртању, батику, племенитом металу, итд. Потпунијем разумевању њеног односа према знању и значају константног рада на сопственом интелектуалном развоју доприносе годишњи извештаји Државне женске грађанске школе у Новом Саду (доступни како у Библиотеци Матице српске, тако и у фонду Народне библиотеке Србије) из којих нас Вера Јовановић упућује на Даничин став да се стицање знања не може свести само на наставни план и програм, већ да је неопходно ширити га и на ваннаставне активности као што су: посете изложбама, биоскопске и

позоришне представе, организоване екскурзије у разне крајеве Југославије, обиласци фабрика, занатских радионица и других културних догађаја којих је у време њеног службовања, током треће и четврте деценије 20. века, било у изобиљу. Преданост послу наставнице и настојање да своје знање дели са другима били у њеном случају подстицајнији од жеље да се посвети сликарству.

Дело Данице Никић, које је све до сада било у потпуности непознато, откривено је и обрађено захваљујући заједничким напорима њеног сестрића Богдана Ковачевића, његових кћерки, професорки Универзитета у Новом Саду, Јелене Ковачевић Воргучин и Данице Станковић, као и др Вере Јовановић, историчарке уметности. Истовремено, кључну подршку овом пројекту пружила је и мр Милана Квас, управница Спомен-збирке Павла Бељанског, која је препознала вредност једног заокруженог тумачења уметничког и педагошког деловања Данице Никић из пера Вере Јовановић. Уз прегршт репродукција у прегледно и утемељено писаној монографији, историја уметности добила је изузетно важну студију посвећену опусу који од овог тренутка може бити даље валоризован, анализиран и интегрисан у шире оквире националне и европске историје ликовних уметности. Истовремено, богатство деловања сложене личности Данице Никић упутиће и на могућност истраживања друштвеног ангажмана који су жене остваривале у првој половини 20. века у Новом Саду и шире у војвођанској средини, борећи се за своју еманципацију и унапређење положаја у јавном животу.

Проф. др Дијана Метлић,
Академија уметности, Нови Сад

Louise Rutland

Даница Никић: педагог, сликар, добротинитељ

По правилу, у јавним пословима, па тако и у ликовној уметности у Срба, жене су до средине 20. века углавном биле изузете. Оне које су се јавно представљале имале су израженији дар и темперамент, као Надежда Петровић и Зора Петровић, или висок ниво интелигенције, знања и мудрости, као Милева Марић Ајнштајн, Исидора Секулић, Аница Савић Ребац и друге.

У српској ликовној уметности у Војводини било је веома мало жена сликарки. Остала је у 19. веку упамћена Катарина Ивановић (Секешфехервар, 1817–1882), једна од најбољих наших класицисткиња и почасни члан Српског ученог друштва. Надежда Петровић (Чачак, 1873 – Ваљево, 1915), најупечатљивији експресиониста с почетка 20. века, коренима везана за Војводину, често је долазила у Нови Сад и у њему сликала своје рођаке. Једина је жена на групној фотографији са Друге југословенске изложбе у Софији 1906. године. Зора Петровић (Добрица у Банату, 1894 – Београд, 1962), професор на Академији ликовних уметности у Београду, члан Српске академије наука и уметности, насликала је галерију монументалних женских актова и портрета. Даница Јовановић (Бешка, 1886 – Петроварадин, 1914) била је новосадски и минхенски ђак, у њу су полагане велике наде, али је на самом почетку сликарске каријере, напречац, са још пет сремских Срба, осуђена од аустроугарског преког суда и стрељана. За собом је оставила само неколико сликарских радова, међу којима има и врхунских квалитета.

У Новом Саду, до Данице Никић, о којој ће овде бити речи, није познато да је дуже живела иједна сликарка. Тек ће се после Другог светског рата у овом граду настанити, ту живети и радити, више ликовних уметница. Даница Никић је најактивнија била између два светска рата.

Војводина је у то време имала уметнике изузетног дара и интелектуалности. У философији и књижевности, поред две високоумне жене – Анице Савић Ребац и Исидоре Секулић – тој елити припадају Милош Црњански, Вељко Петровић, Милан Кашанин, и немали број других; у сликарству: Сава Шумановић, Петар Добровић, Иван Табаковић, Милан Коњовић, Иван Радовић, Миленко Шербан, Богдан Шупут, Сава Ипић, Александар Кумрић и други. Израчунато је да је у Новом Саду између два рата радило, са дужим или краћим боравцима, више од тридесет ликовних уметника, а међу њима само је једна жена, Даница Никић, која се превасходно бавила педагошким радом, а само за лично задовољство и сликарством (керамичарском уметношћу у то време бавила се Злата Марков Барањи, а декоративном жена Драгутина Инкиостра Медењака).

Даница Никић је, насупрот Надежди Петровић и Зори Петровић, била смиреног темперамента, али им биографије имају извесних додирних тачака. Живећи више година у Будимпешти она се, као и Зора Петровић, ликовно образовала, а у току Првог светског рата, била је, као Надежда, болничарка на збрињавању рањеника, али не на фронту, него у позадини. Потом је у Новом Саду наставила рад као наставница, те професорка цртања.

Захваљујући хуманистичком образовању и хришћанском грађанском васпитању, постала је отмена, високоморална, достојанствена особа, склона милосрђу и разумевању за туђе патње. Можда ју је то, унеколико, спутавало и наводило на уздржавање од чешћег дружења са суграђанима сликарима, које је, свакако, познавала и пратила њихов рад.

Занимале су је различите области. Знала је пет језика: осим српског, матерњег, француски, енглески, немачки и мађарски. Имала је лепу породичну библиотеку. Путовала је по Мађарској, Аустрији, Немачкој, Италији, Швајцарској и Француској, не рачунајући градове ондашње Југославије. Бавила се превођењем, астрологијом, посвећивала се философији, радила батик, декоративну пластику у племенитом металу, графику. Имајући развијен осећај за лепо, сакупљала је уметнине, нарочито слике, стари вез и кујунцијске руко-

творине. Трудила се да буде обавештена у разним областима знања, а све ради проширења видика. Уосталом, све три сестре биле су склоне уметничком обликовању.

Пошто је била из имућне породице, није је материјална невоља гонила на ликовно стваралаштво, већ се искључиво томе посвећивала сходно природном дару и духовној потреби. Стога су се њене активности на томе и завршавале, без намере да јој се радови појаве пред широм јавношћу. Отуда је и њен опус мали. Али, није увек битно и занимљиво познавати само дела која су пред нама, него и животе људи који су их стварали, њихову личност и особине које су их чиниле различитим од других стваралаца. У њеном животу и понашању било је нечег монашког и склоњеног од света. Њен животопис није занимљив само због онога што је створила, него и зато што је била изузетна личност, широких видика, а скромна, повучена, но свакад склона да саосећа са другима и да им помаже.

Пошто је популарност није привлачила, сликарством се самоисказивала у интимном кругу. И већ та склоност била је несвакидашња – указивала је на стабилну и поуздану особу која од живота није очекивала немогуће, што је, у датим околностима, допринело и потпуном заборава њених сликарских прегнућа. Нестали су из памћења људи и она и њено дело, једино се задржавши у споменима малобројних породичних потомака и чувара оставштине. Даница Никић се угасила нечујно, у ратном времену и окупираној земљи, а и друге, послератне неприлике, учиниле су да њена ликовна дела и прича о њој за дуги низ година буду скрајнути. Међутим, десетак њених радова било је стално изложено у породичној кући Лазара и Анкице Ковачевић, поред више слика домаћих и страних уметника из колекције Никић-Ковачевић. Али, када се испод наслага породичних архивалија, фото-албума и других предмета, похрањених у великом дрвеном сандуку на тавану, појавило још двадесетак слика, цртежа, пастела и акварела, показало се не само да су и данас занимљиви, него и да завређују пуну пажњу.

То је исповедни дневник затвореног и усамљеног човека, са осећањем присности и усредсређености, прочишћености и јасности, тихог звука и једноставности. Привлачност њених радова је у лирској ноти изведбе и поетичности мотива, у пленеризму, импресионизму, или ублаженом експресионизму, односно, претежно у интимистичкој варијанти тадашњег сликарства.